

Р. ВОЛОДИМИР

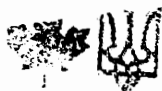
James S. McGinness

ВИСОЧІЙ, ЖИТТЯ!

diasporiana.org.ua

Р. ВОЛОДИМИР

Канадський Районний Бібліотечний Центр

Канадський Районний Бібліотечний Центр
Українська Преса в Україні
Торонто - Канада

ВИСОЧІЙ, ЖИТТЯ!

Людино, встань,
життя доглянь!
Добравшись весел,
виходь човенцем
на плесо знесень

Р. Володимир

/ "Ранкова поліфонія" /

ВИДАВНИЦТВО "ORIGINAL WORKS"

МЮНХЕН - ЧІКАГҀО

1970

R. VOLODYMYR

A L O F T, L I F E!

/ ПЕРШЕ ВИДАННЯ /

/ C / COPYRIGHT 1970

Обкладинка роботи Джеймса С. Мек Гіннеса

Друковано у літографії й друкарні В. Бернацького

Printed by Walter Offset Printing

2231 W. CHICAGO AVE. CHICAGO, ILL. 60622

U. S. A.

I.

У ДВАДЦЯТИРІЧЧЯ ЧУЖОГО ДОБРОБУТУ

Двадцятирічним мореплаванням
Вони – подолані, сполохані,
Чіпляючись крайців, навманя,
До щедрої прибили гавані.

А ти ж, мій краю світлих обріїв,
Віки поборюючи недругів
Святої волі, нездоланної,
Коли доб'єшся щасних берегів?

16. 6. 1968

PORTA NIGRA

У Трієрі від римської руїни давниною віє –
Нахмурився зчорнілий фронт, риштованням підпертий;
Дарма, не відогрієш більш добу Августової мрії,
Взялось тевтонове поріддя слід по ній затерти.

Поліном в оці є дрібному поколінню та руїна,
Поплатним крамом вигнати б її грізне обличчя ....
Коли вже раз назавжди навісна потвора ниць порине? !
Лише довкільні винниці їй довговіччя зичать.

17. 6. 68

СТОРОЖА НАД РАЙНОМ Х

Сторожа над Райном стоїть,
Лункі ще громи перемог
Декади, згадай, сьомої
Сторіччя злопам'ятного.

Сурма низьколіссям гуде,
На пир в Рюдесгайм завзива –
Йй відгомін з повних грудей:
Живи, батьківщино нова!

На пам'ятнику вирито:
Понині, ще з давніх століть,
Звитяжним і вірним гуртом
Сторожа над Райном стоїть.

18. 6. 68

ЛЬОРЕЛЯ

Дивна казка здавен – давна
І мені з гадок не сходить:
Чеше косу німфа славна ....
Бач – це скеля ж, тихі води.

Ось яка ти, Льореляє,
Стрімко виснеш над водою,
Вітер хвилі колихає,
Плине Райн переді мною.

У глибінь, на дно потонув
Чар старинної легенди,
Не до того людям тону,
Що воліють "геппі енди".

В гущині готель пірнає –
Епос щойно тут вирує:
Це туристам Льореляя
Дорогий нічліг готує.

18. 6. 68

Х – переклад з німецької мови крилатого
вислову " *Wacht am Rhein* "

РОЗГУБЛЕНОМУ ДРУГОВІ Р. Я. Н.

Зіпхнув своє нині
До щільної скрині,
Чужий не догляне,
Йому ж уже стане.

Цей світ нетерпіння
З душі ввесь мир вийняв,
Навпомацки бродить,
Даремні всі ходи.

Минув вік намарне –
Бичують удари;
Навколо ж розмаєм
Буття прозирає.

22. 6. 68

БЕЗЦІННЕ

Щільніш, безрадісно стискають
Кліщі левітанового міста,
Данини мало, ще й одчаю
Все вимага, й ціна його троїста.

Догідним простором ширяє
Застільне плесо матері – природи ....
Любуйтеся тим безцінним раєм –
Людино, світе, краю мій, народи !

22. 6. 68

ЗРАНА

Цим світом більш усього дорожу:
Як ранок сонцевладну голову
З імлі – постелі легко підіймає –
Заобрійну переступа межу ....
Йому пташок " осанна " – висловом
Стихійного вітання в соннім гаї,
Роса тремтить: " помитись – послужу ",
Вже й пахіттям дерева пропливуть
І з рані – соки спілий день роняє.

23. 6. 68

ПАН ТАРЕЙ

Змінилися часи ?
Щоб вижиття лише,
Добробут над усе ....
Духовість ? – облиши.

Все вказує на те:
Марніє дух – титан,
Росте число міщан,
Жадібність їх росте.

В житті їм догоди,
Та їхнього не руш.
Не хочуть більш біди,
Хоч прозира з їх душ.

Таке було здавен –
За руном золотим
Вганяв весь світ; між тим
Творив же й Діоген.

24. 6. 68

ПОВАЧЕННЯ З МИНУЛИМ

/ Цикл /

1.

ГАЙДЕЛЬБЕРГ

Місце людської генези
Вже не таке, як зятимив –
" Homo " o " Heidelbergensis " !
Ти залишився той самий.

Круча будівель, завулків
П'яною покруччю стала,
Місто від пошумів, згуків
Мов сараною припало.

Хоч за пороги оббиті
До *Alta Mater* моєї –
Тут теж, рвачкий і неситий,
Прудко студент промишляє.

25. 6. 68

2.

СТАРОВИННИМИ ШЛЯХАМИ

Бідніє світ, назверх розбагатівши,
Глибінь і щедрість мірять мідяком –
Що залишки старинніші, знатніші,
То в забутті стоять осібняком.

От Вормський храм, який же він самотній !
Якщо й зиркне хто, кине п'ятака,
Не давня велич зваблює сьогодні –
Розваги, цирку оглядач шука.

Один гостинець зветься " романтичним " –
Обійде замки й виведе на торг ;
По ринку в місті метушня, як звично,
А до джерел не затягти і в борг.

Мандрує обиватель в Ротенбурзі
Між римських мурів, знесень готики :
Склепіння й вежі станули в послузі,
За тло для продажу й екзотики.

26. 6. 68

3.

МЕТРОПОЛІЯ

Що попаде, хапає і глита,
Страшить ревінням, віддих забиває,
З залізя і бетону вилята,
Примара з лихоманки оживає.

Двигтить цей незугарний Поліфем,
Дні й ночі семафорами вражає,
Гнете, ряхтить, гуркоче і сливе
Вселюдську душу в'ялить неврожаєм.

Здається, що в задимленім кітлі
Чуття завмерло з повіддю отруї....
Одна лиш мисьль до волі світлої
З важким зусиллям шлях собі торує.

28. 6. 68

УТОМА

Вже крутіж пробою
Грозить виливом,
Бідна голово –
Що таке з тобою ?

Мучить безпораддя,
Душать випари....
Серце – замири
зрушене розладдя.

Виснажено – вбоге,
Від задухи йди,
Зачерпни води –
Просвіжінь від Бога.

29. 6. 68

II.

ЗАРАННЯ

Виходжу з дому –
лишаю втому.
Росить ся травиця
і сононок глиця.
Б'є дух отави,
пташки вітають,
їх флейт, скрипок тони
на утреню дзвонять.
Цей світ роздзвінний –
мій скарб безцінний.
Землі охоронцем –
по небу йде сонце.
Пануй над нами
світел вогнями !
Злина день ласкавий
і творця прославить ....
30. 6. 68

ПІДНЕБ'Я

Зелень очі колише –
океане тиші
благословенної,
безіменної,
пропахлої
елеем.
О незаймане селище !
Привітанням стелиться
твій блакитний терем –
стає мені днем,
конечністю,
едемом.
В далині потопає
востаннє крик одчаю.
У псальмах водограїв,
в угідді хоральнім
душа моя
зростає.

2. 7. 68

ЯК БУТИ?

Свідомість обважніла
тверезими вимогами:
повинність і доцільність –
ви грифами над здобиччю повисли,
щоб висмоктати з неї сік життя.
Струни душі осиково тремтять:
де дітися, куди податись
у нашу кам'яну добу
важкого примусу?
Сканалізовано – розсудливі думки
приречені шукати виходу:
готуй подачу кесареві й Богові.
Тоді, порівняно, свого випрохуй місця –
щонезначнішого в земних процесах ....

І може й так весь вік одрокотав би,
якби не панівна,
снажна, незчерпана
життєва воля.

Людина ж ти! Єство до неповторного покликане!
Обранець вищих сил буття,
як те привичне –
кесар, ритуал,
стотисячна нужда.

Істото, звільнена від міри – примусу,
обвіяна полегкістю!
Пустися берега тяжінь –
за обрій!
У простір необмежений –
космічний!
Назустріч себезвершенню,
ширяй, людино!

1. 7. 68

ВИСОЧІЙ, ЖИТТЯ!

Як загусне темність і затисне гніт –
височій, життя!
Проти тьми насилля спалахнуть вогні –
до ясних звитяг!
Подолати маловір'я вірою –
твое здобуття.
В гущині епохи проповідую:
Світлолад – мій стяг!

ЕЛЕГІЙНЕ

Колись ходив по тій стежині
В затямлену добу –
Думки були вірлині,
Переплигали час, злобу ....
Колись ходив –

Задавнені стежки піднесень
Вирівнює міщух,
Жадливий і облесен.
Такий на зліт душі заглух.
Задавнені –

Закопані по кладовищах
Їх предки в забутті.
В сучасників – ціль вища?
І в тих же слід земних утіх
Закопаний –
заздалегідь.

3. 7. 68

ЗВІРЕННЯ

До тебе заходжу поновно в гостину,
Приймаєш привіттям мене як звичайно,
Ходінь моїх стежку вистелюєш крином,
Вітаючи ладаном, просиш: сідай – но.

Дари твої щирі згортаючи радо,
Тобі лиш єдиній звіряюсь, діброво:
Учора довір'я мій приятель зрадив,
В душі моїй рана, запекла від крові.

4. 7. 68

ЗАМИР'Я

Здається, ні душі в бору,
Така одвічна тиша
В ту опочинкову пору,
Як він до сну колише.

Смереки, як одна, стоять,
Пойняті мовчанкою,
Не ліс – антична статуя
Завмерла від спокою.

А все ж – у світі не знайти
Такої сили, вроди,
Лісистої живучости,
Що їх замир'я родить.

5. 7. 68

РАНКОВА ПОЛІФОНІЯ

Дзелень
пісень –
птахів
розспів.

Світлінь
квітінь –
рослин
невпин.

Квіток
гурток
і прозелень
благословень!

Горіння
проміння –
вітання
світання.

Небесне окрилля –
чудесне всесилля.

Людино, встань,
життя доглянь!
Добравшись весел,
виходь човенцем
на плесо знесень.

6. 7. 68

ДІБРОВОЮ ДИХАТИ Б....

Дихати, задихатися б –

розлетом чистоточеним
подиху смерекового,
дзвінкости хору пташого,
зелені вин настоялих ....

Черпати до нестямности
з медової тужавости
бору мого життєвости,
черпати повні пригорщі.

Вбравши всю лісопервісність,
вивести б її пагінність
в яловий світ сучасности, –
пільгою вкрити, бальзамом.

Жити до безконечности
придбаною родючістю,
зайшлою оздоровністю,
видихом наддїбровиним –

дихати, задихатися б ....

8. 7. 68

БЛАКИТЬ ДАЛЕЧИНІ

У молитву лісів устряває доби колотнеча,
Рев пропелерів злагоду з тихих теренів прогнав,
Заганяє в полон світова метушня безконечна,
Голови прихилити нікуди, душе самотна.

Щонайдальше звідсіль, від домен гуркотечі й засилля,
Понад обрїй незнаних країн, у минуле злети,
Де цілинним і первісним подихом далеч окрилить,
Ачей там на загірній землі хоч досягнеш мети.

9. 7. 68

САМІТНІСТЬ

Нема в тебе хати, душе –
Комірки, і то не знайти,
Просторий світ людський, адже,
Та без пристановиська ти.

Ані в тебе друга нема –
Єдиного друга життя ;
В гучній порожнечі сама
Блукаєш весь вік без пуття.

А все ж, хай на схилі часу,
Пройшовши за край самоти,
Де хвилі стихій не знесуть,
Ти чейже доб'єшся мети.

13. 7. 68

ЗЕЛЕНИЙ ПРИТВОР

Притвор зелений, повен таїни,
Від зайд непроханих збереженої,
Всесвітній тулить жаль невгосний
По втраченій душі землі людної.

У тереми запам'ятних сторіч
Його глибин дрімливих і верхів'їв
Веде самотня стежка потойбіч
Мінливої дочасної стихії.

25. 7. 68

III.

ЛІСОВИЙ ДВІР МИРУ

Серце необняте
Каменем лежить –
Світ того не вартий,
Щоб для нього жить.

Вічності осанна,
Їй поклін даси!
Матір нездоланно
Стрінути йде син.

Ген за берегами
Людського гнізда
Видно з – поза брами
Засвітів міста.

Жителі забуті
Наново встають,
Хоч їм більш не бути,
Вищає їх суть.

Там де мирт, приставши,
Вколо оком кинь,
Пам'яттю на завше
Визнач їх роки.

Рожечка покірна
В цього в головах,
Приятель був вірний,
Не лиш на словах.

Тому ж посадили
Рясно виноград,
Доки в нього сили,
Запрягтись був рад.

Он куток забитий,
Ледве ждуть гостей –
Друг тут неабихто,
Жив як Прометей.

Ближче, приклякни – но,
Почесть їм віддай,
Бились до загину
За свій Рідний Край.

Сяє повен крові
Різноквіття сніп –
Мов вінок лавровий
Складено до стіп.

За весь вік присвяти,
Довгу боротьбу,
За життя обтяте
Вічне " не забудь ".

Віщий Прометею –
Не даремно жив,
Гибіллю своєю
Дар вогню зложив.

13.– 14. 7. 68

БУЛИ І Є

Вони були –
який великий зміст!
І відійшли –
куди? Пропала вість.

Скажи – не жах
у світ на мить зайти?
Стривай! – в ділах
живуть навік зате.

19. 2. 70

НА СТОРОЖІ

Мій дух – як сосни над узліссям,
Шпилем у синяву сягає,
Корінням твердо в землю врісся,
Триває на сторожі гаю.

Глибінь бо святощі скриває –
Буття минуле і майбутнє,
Плаї духових урожаїв,
Де доступу немає будням.

29. 7. 68

СКИТАННЯ

Передостанні
Птахів вітання,
Як на світанні
Встаю з послання.

Причастям повен –
Що місяць в повні,
Життя мій човен
Тут на припоні.

Вселяє легкість
Проліт лелеки –
Так надить клекіт
Світів далеких.

Та нездобутній
Заобрій дальній –
Твердині буднів
Стоять безжальні.

На схилі днини
Страждання видні
Від безупинних
Знущань і злиднів.

З паланням неба
Щоденна гибіль –
Людині ж треба
І в ніч нести біль.

27. 7. 68

кпр 443

ДАВНОМИНУЛЕ

Горнуться легітним приторком
Давноминулі картини :
Тихе село над ставком,
Молодь збирає малини,
    Лиха не знає ще скреготу ....
    Річка рясної розваги,
    Ігор, змагань, реготу –
    Веж молодецької зваги.
Вечір легенди заплітує
В довгі дівочині коси –
Юности вижатої
Ген залишились покоси.

2. 8. 68

ПАМ'ЯТЕ – ВІРНА ТИ ?

Пам'яте – гостю в'юнкий !
На супротивних стежках
Борсання трудівника,
Замість подати підмогу,
Збавити впливу гіркого,
Поїш евшаном п'янким.
Все розмальовуєш ти
Райдужньо давні роки ....
/ Та пошукати б таких /
Пестиш добу ту свідомо
І на шляху кам'яному
Зводиш будь – як від мети.
Начебто повен пісень,
Вік той луна в унісон –
Ех, чарівний був це сон ....
Темінь була ж, як приснився,
Пам'ять звела, чарівниця,
Ніч перекинула в день.
Молодосте – ратище !
Ти ж понеслась під блакить
І прожила одну мить –
Біль твій, адже, був епічний,
Бо націлялась у вічне ....
Пам'яте, вірна ти ще ?

30. 7. 68

НАД ПОПРАДОМ

На Попраді світанок кучерявіє,
Розбуджує пінисту провесняну згадку
І, відмахнувши сивину історії,
Над Бескидами мостить сонцю срібну кладку.

Стара Любовня тямить сни поржавілі –
Бує соколиним злетом над проваллям,
То лебединим співом ласкає жалі,
Що відгуком потоптаного міту жалять.

А Спиські землі наче й ненарушені –
Здобичними хребтами синяви сягають,
Тоді в яри пірнають, на самому дні
Порозливавшись в каскади водограю.

4. – 5. 9. 68

FORUM ROMANUM

М'яка, волога далеч
Низала млою край ....
Лиш не дрімав їх Галич –
Ач, мертвий, не вмира.

Імперія в могилах,
А *Forum* ось трива.
Мов невмируща сила,
Як слави заграва.

Замаєний вінками,
У стіп, низ Тибру ліг ....
Над Апеннін вершками
Сяйне з – над обрїїв.

З руїни колонади
Стріляють до небес –
Від цеї ж канонади
Одвічний міт воскрес.

Під контуром рум'яним
Вже сутїнь падає ....
– Це *Forum*, бач, *Romanum*
Про велич згадує.

18. 1. 1970

БАЛЯДА ПРО ВІРНУ ДУШУ

/Ганнелъорі фон Райнгарт /

На серці вістка залягла,
Важенна, незриданна –
Весни надрайнська панна
В безвісне відійшла.

Струна душі втім задзвенить,
Минуле неспокійне,
Розкотисте, надійне,
Злина ще раз на мить :

Двигтіла повинню земля,
Від хвилювання – груди.
Невже удвох пробудем ?
Що ж, доля не звела.

– З тобою хоч на світу край ! –
Так мовила сердешна ....
Людина ж не тутешня,
Я їй : – Не потурай !

Мій край за межами світів,
Незвідана дорога.
А все ж, моя небого,
Я мушу йти домів.

Та й небезпечний, крем'яний
Мій довгий шлях безпутній ....
Прощай ! Мене ждуть будні.
Вже й час туди мені. –

Сьогодні в засвітах є ти –
По – своєму змагала,
Все друга виглядала,
Що не досяг мети.

16. 1. 1970

ДУХОВИМ ПОБРАТИМАМ ЧУЖИНИ

/Гуртові сестри і брата Шоль /

Розкотисто впоздовж переді мною
Шумить сувіззям і сулюддям тракт,
Потугою своєю розривною
Вистукує невибагливий такт.

Запаморочений від стоголосся
У людській крутежі бреду навгад ....
Що недалеко – так воно здалося,
Від цих до тих воріт дороги шмат.
Ось виринає їхня *Alma Mater*,
По цей і той бік розляглася вишир –
Заможна впевнена, та не одна ти,
Злюбивсь мені один тут монастир.
В кутку академічним притулився :
Сім постатей, задивлених увиши ;
Їх люд піддався, ті лиш не здалися,
Страшний тягар докраю донесли ж.
Між них вона, що не шукала слави,
Мадонною в гурті засяяла ....
О подруго недружньої держави,
Софіє, пам'ятна тобі хвала !
В безрадний час розбою і привати
Пізнали з братом, що прийшла пора.
Вчинивши все, щоб честь урятувати,
Підкошені, лягли від топора.
Стоять тепер із криці, непорушні.
Ще в'язку квітів завтра б піднести ....
Задуманий молюсь за чисті душі,
Що досягнули світлої мети.

19. 9. 68

ЗАХИСТ

Тужавий пень прийшовсь ослоном,
Шпилі смерек ув узголов'ї ;
Навкруг березові заслони
Незаколючений постій зготовлять.
Назовні світська ворожнеча
Добро світ – заочі ганяє,
Хоч тут, істото мандрівнича,
Спочинь приишклим горностаєм.
Верхів'ями пташа голосить
Любовну істину, що гоїть
Всесвітнє горе стоголосе
Від злободенщини побоїв.

8. 8. 68

ПРИСВЯТА

Коли б у житті й не було вже мети
Докраю зацькованій кволій душі,
Одна ще підпора їй лишиться – Ти,
Свята Україно, колиско усіх.

В потопі – Ти острів народів спасен,
Що Яфета знав і трипільські часи,
Ти й матір'ю стала слов'янських племен,
Країно чудес, гомінкої краси.

Недаром Андрій благословив Тебе,
Світильником людства, хвалою нарік –
Відкинувши марні дочасні скарби,
Святинею духу існуєш навик.

Який уже враг не в'язав Тобі рук –
І гот, і татарин, москвин, і поляк ....
В'язнить і сьогодні московський байстрюк,
До лона ж Твого припадає земляк.

Тебе він голубить кривавицею,
За Тебе в історії кров'ю платить,
Ги вічною в нього обітницею,
Для Тебе вмирає й живе кожну мить.

Х Х Х

Я світ привітав, попрощаю й його
Твоїм осяйним, найдорожчим ім'ям,
Батьківщино, відданий Божий слуго,
Тобі до останку молитва моя :

Щоби Твоя правда світами пройшла
І, право Тобі привернувши святе,
Любов запалила, в'язниці знесла,
Нехай буде Господа воля на те !

7. 7. 1968

З М І С Т

I.

У двадцятиріччя чужого добробуту	3
<i>Porta Nigra</i>	3
Сторожа над Райном	4
Льорелля	4
Розгубленому другові	5
Безцінне	5
Зрана	6
Пан тарей	6
Побачення з минулим / Цикл /:	
1. Гайдельберг	7
2. Старовинними шляхами	7
3. Метрополія	8
Утома	8

II.

Зарання	9
Піднеб'я	9
Як бути?	10
Височій, життя!	10
Елегійне	11
Звірення	11
Замир'я	12
Ранкова поліфонія	12
Дібровою дихати б	13
Блакить далечині	13
Самітність	14
Зелений притвор	14

III.

Лісовий двір миру	15
Були і є	16
На сторожі	17
Скитання	17
Давноминуле	18
Пам'яте — вірна ти?	18
Над Попрадом	19
<i>Forum Romanum</i>	19
Баляда про вірну душу	20
Духовим побратимам чужини	20
Захист	21
Присвята	22

Готуються до друку :

НАЦІЯ НА СВІТАНКУ , роман з визвольної доби

1920 – 1940 – их рр., у двох томах:

1. МИР

2. ВІЙНА

СВІТ ЛЮДИНИ, збірка оповідань

ВЕРХІВ'ЯМИ БУДНІВ, збірка оповідань

ЗАПИСНА КНИГА , у трьох томах:

/ статті, есеї, критика, спогади /

1. МИНУЛЕ

2. СЬОГОЧАСНЕ

3. БЕЗЧАСОВЕ

КНИГА ПЕРЕКЛАДІВ

/ поезія і проза, з чужих мов /

Видані твори того ж автора:

.....

ДО КРАЇНИ ПРОВЕСНИ

ПАЛКІ СЕРЦЯ

ВІТЧИЗНЯНІ ПОЕМИ

СУЧАСНЕ

ПРАПОРИ ДУМКИ

Замовляти на адресу:

Roman V. Kuchar

ORIGINAL WORKS

2402 Canal Blvd.

HAYS, KANSAS 67601

U. S. A.

